

NAVODILA ZA VARNO DELO NA GRADBIŠČIH IN V DELAVNICAH

»vstop nezaposlenim
prepovedan«

»pozor viseče breme«

TREVIS okt 2015

Vsak je dolžan pri delu na stroju upoštevati ter se ravnati po pravilih za varno delo na strojih in napravah, še posebno po zgoraj navedenih določilih in izvajati s temi navodili predpisane varnostne ukrepe. Neupoštevanje in neizvajanje navodil za varno delo pomeni kršitev delovne obveznosti! Vsak ima pravico od nadrejenega zahtevati dodatna pojasnila.

NEVARNOSTI PRI IZVAJANJU DEL NA GRADBIŠČU:

- Nevarnost padca delavcev v globino - znotraj objekta, ter pri navezovanju
- Nevarnost vdihavanja prahu
- Nevarnost udara električnega toka
- Nevarnost poškodb pri montaži in demontaži odrov
- Nevarnost zaradi obratovanja delovne opreme
- Nevarnost pri izvajanju transportov – ročno nalaganje na samokolnico in voziček, potiskanje, privezovanje – obešanje, nakladanje na kamion
- Nevarnost zrušitve in padca materiala in oseb z višine (odri, konstrukcije)
- Nevarnost pri delu z orodjem na mehaniziran pogon in ročnim orodjem
- Nevarnost pri vzpenjanju in sestopanju na višino - uporaba lestev,
- Nevarnost vbodov in vrezov v noge, roke, pri hoji in delu z orodji in materiali ter štrlečih delov
- Nevarnost padca tujkov v oči,
- Nevarnost povratnega udara pri delu s krožno žago
- Nevarnosti, ki nastopajo pri ročnem prenašanju bremen

Vsa dela na gradbišču predstavljajo delo, kjer se pojavljajo v posameznih fazah dela večje nevarnosti za življenje in zdravje.

NA GRADBIŠČU JE OBVEZNO UPORABLJATI:

- delovno obleko za zaščito telesa
- zaščitne čevlje za zaščito nog
- rokavice za zaščito rok
- čelado za zaščito glave
- pri delu ob prometu/cestiških mesto zavarovati z opozorili in uporabljati signalna oblačila

GLEDE NA VRSTO NEVARNOSTI JE UPORABLJATI:

- zaščitna očala za zaščito oči (ob vrtnanju, rezanju, rušenju, brušenju, klesanju, pretakanju in uporabi nevarnih snovi...)
- zaščitne maske za prah za zaščito dihal (ob rušenju, brušenju ...)
- ušesne čepe za varovanje sluha (pri delu s pnevmatskimi, vibracijskimi in delovnimi stroji)
- bunde, krznene brezrokavnike (ob mrazu)
- palerine in škornje (v dežju, v blatu ...)
- varnostni pas z vrvjo za zaščito pred padcem v globino.

Prej navedeno ne velja za delovna mesta nadzora gradbišča, koordiniranja dela in kontrole ter administrativna dela, ki se izvajajo samo izven območja delovnih con gradbišča.

DOLOČITEV PROSTOROV ALI DELOVIŠČ, KJER VELJAJO OLAJŠAVE V ZVEZI S SPLOŠNO ZAHTEVO NOŠENJA ČELADE

Varovalno čelado morajo na gradbišču nositi vse osebe, ki se iz kakršnegakoli vzroka mudijo na gradbišču. Obveznost nošenja čelade velja zlasti v naslednjih primerih:

- kjer obstaja možnost padca predmetov na glavo,
- kjer je možnost padca v globino večjo od 1 m,
- kjer je možen udarec v glavo ob oviro v prostoru

Uporaba čelade je obvezna v prostoru in zunaj prostora razen v posebnih primerih, če so opisani posebej.

Če obstaja nevarnost za poškodbe glave samo na delu gradbišča, lahko odgovorna oseba delodajalca določi, da se mora varnostna čelada nositi samo na tem delu gradbišča. Ogroženi prostor se posebej označi, na vseh dostopih v to področje pa postavi ustrezne znake za obveznost nošenja čelade.

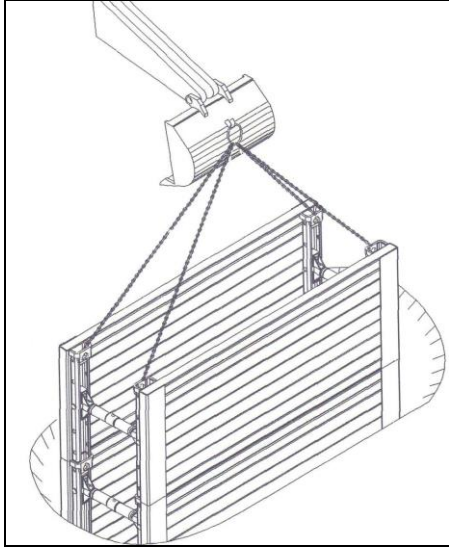
PROSTORI, KJER NI OBVEZNA UPORABA VAROVALNE ČELADE:

- pisarne, sanitarije kadar se v njih ne izvaja nikakršnih del
- notranjost objektov po končani gradnji (zaključna dela - polaganje ploščic, instalacij, pleskanje)

Imeti pa jo morajo pri sebi in jo uporabiti pri gibanju po ostalem delu gradbišča.

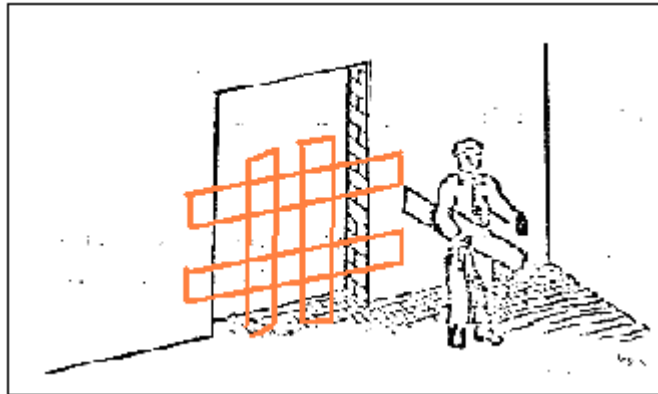
DELA V JARKIH , JAŠKIH in CEVOVODIH

Izkop v globino več kot 100 cm je potrebno vršiti ob izvajanju varnostnih ukrepov, ki preprečujejo zrušitev zemeljskih plasti z bočnih strani in usip izkopanega materiala (z zagatnimi stenami, razpiranjem ali ureditvijo brežin ob upoštevanju kota notranjega trenja zemljine).

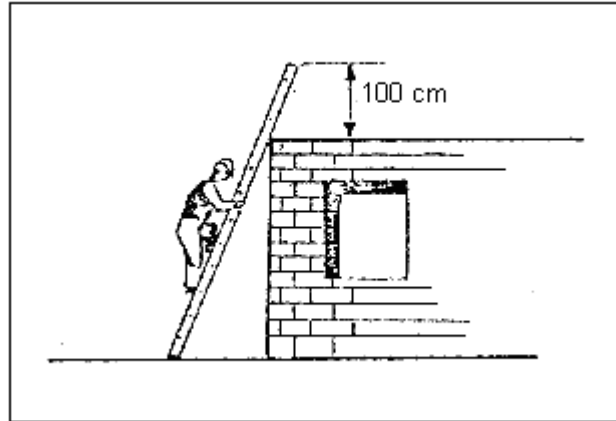

Delovna mesta v podzemnih objektih morajo biti dobro prezračevana s prisilno ventilacijo. Sistem zračenja mora ustrezati lokaciji in dolžini prostora ter vrsti škodljivih snovi, ki nastajajo pri delu (plini, prah in dru V predorih, rovih in podkopih, kjer je moč pričakovati pojav metana, je prepovedano kajenje in vnašanje vžigal. Ob prvem pojavu koncentracije metana nad 0,5 % mora izvajalec del o tem nemudoma obvestiti Inšpektorat RS za delo.

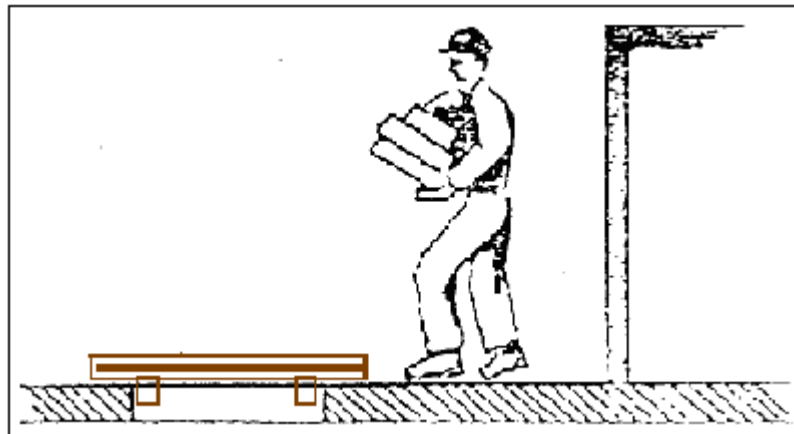
ZAVAROVANJE ODPRTINE V STENI Z OGRADITVIJO

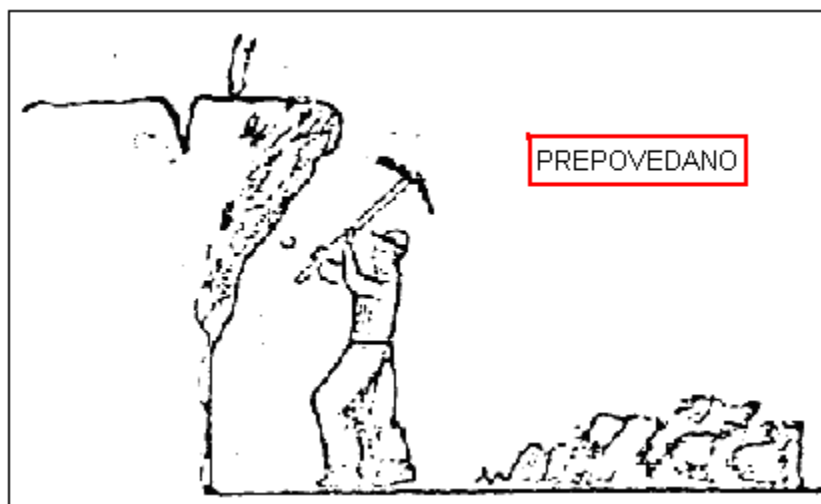
LESTEV POSTAVI TAKO, DE ZGORNJI DEL SEGA 1 METER ČEZ ROB NASLANJANJA!

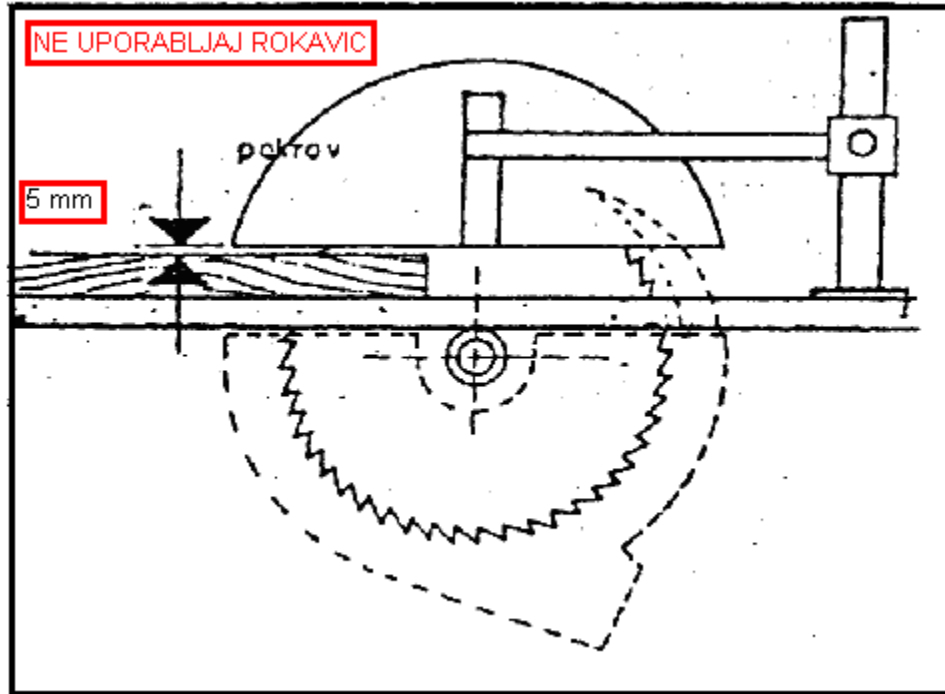
ODPRTINE V TLEH ZAŠČITI Z NAMENSKO IZDELANIM POKROVOM, KI USTREZA DIMENZIJAM ODPRTINE – PRITRDNITI LETVICE DA SE NE MORE ODMAKNITI

SPODKOPAVANJE JE PREPOVEDANO

Z MIZNO KROŽNO ŽAGO DELAJ PAZLJIVO IN NATANČNO NAMESTI ZAŠČITE!

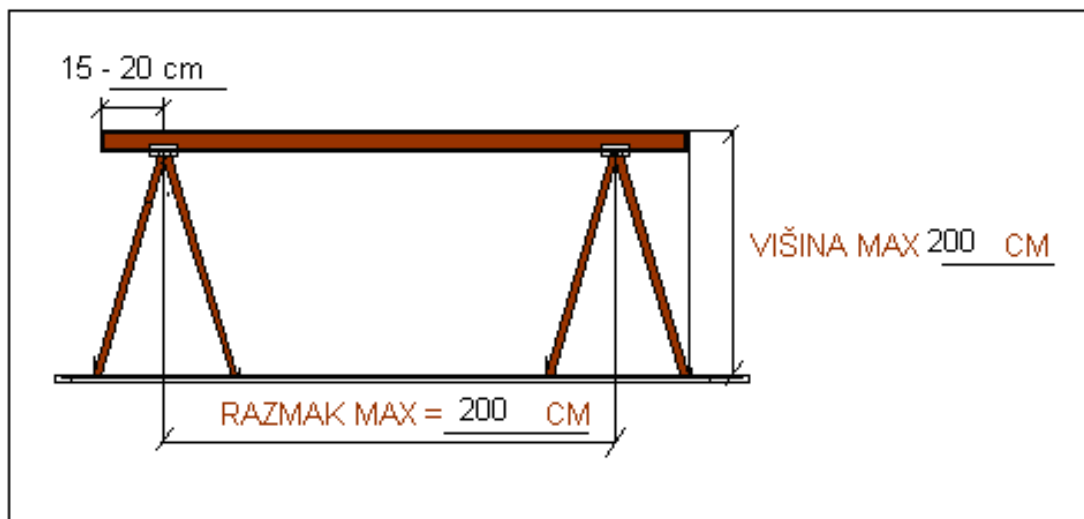

DELA NA VIŠINI se izvajajo z **odrov na kozah** višine do 2m.

Na kozah se namesti delovni pod širine vsaj 80 cm (polni delovni pod izdelan iz plohov deb. 5 cm) – **UPORABLJATI OPAŽNE PLOŠČE ZA POD NI DOVOLJENO!**

Koze (stolice) morajo biti tipske, posebej izdelane pa morajo biti pred
Razmik med kozami sme biti do dveh metrov.

Pred uporabo odra na kozah ustreznost izvedbe le- tega pregleda vodja posameznih del.

VARNOSTNE OGRAJE –

Varnostna ograja mora biti visoka 100 cm s toleranco + - 5 cm, merjeno od tal delovne površine.

Izdelana mora biti iz zdravega in nepoškodovanega lesa ali drugega primerne materiala.

Razmik in velikosti stebričev ter drugih elementov ograje morajo na zgornjem robu (oprijemu) ustrezati vodoravni obremenitvi najmanj 300 N/m.

Razdalja med horizontalnimi elementi polnila varnostne ograje ne sme biti več kot 47 cm. Pri dnu varnostne ograje mora biti na notranji strani vertikalnih stebričkov poln varovalni rob (deska), visok najmanj 15 cm. Spodnji varovalni rob ni potreben v ograji na stopniščih, rampah in poševnih prehodih.

Namesto vzdolžnega polnila iz desk (kolensko zavarovanje) je možna uporaba mreže z očesi največ 2 cm x 2 cm po vsej višini ograje.

Pri varnostnih ograjah večjih dolžin in večjih obremenitev (ob prometu,..) ter ograjah na velikih višinah morajo biti predhodno izdelani ustrezni načrti in statični izračuni.

Varnostna ograja se šteje za varno tudi, če je izdelana drugače, v skladu s slovenskimi, evropskimi ali mednarodnimi standardi in je to dokazano z ustrezno dokumentacijo.

NAVODILA ZA VARNO DELO Z LESTVAMI

Poleg vseh veljavnih predpisov in navodil za varno delo se je pri delih na lestvah potrebno pridrževati še naslednjih navodil;

I. Splošne zahteve za lestve

Prenosne lestve morajo biti izdelane v skladu z zahtevami standarda SIST EN 131 in brezhibne.

- Lestve morajo biti pri uporabi postavljene stabilno tako, da ne morejo zdrsniti, se prelomiti ali prevrniti. Na tleh in zgoraj morata biti obe stranici naslonjeni. Postavljanje lestev na razne predmete, kot so zaboji, opeka, komadi lesa itd. je prepovedano.
- Prenosne naslonske (enokrake) lestve, ki jih delavci uporabljajo za dostope na zidne robove, odre, v odprtine v tleh, jame, jarke in podobno, morajo biti ustrezne dolžine, tako da segajo najmanj 1m preko mesta naslanjanja.
 - Kot naslanjanja mora znašati med 65° in 75°. Naslanjanje lestev na kline (na vogalih zgradb ali drogov) ni dovoljeno.
- Lestev je potrebno pritrditi - privezati ob predmet kamor je prislonjena, da se prepreči prevrnitev (zlasti velja to na odrih in večkratnih prehodih)
- Lestev, ki stoji na gladki oz. spolzki trdi podlagi, moramo na spodnjem koncu zagostiti ali pritrditi, da se tako prepreči drsenje
- Z lestev se lahko izvaja le kratkotrajna dela pri katerih ni potreben večji napor delavca ter se uporablja le lažje ročno orodje in manjša količina materiala, ki ne more povzročiti dodatnih nevarnosti za varnost in zdravje delavcev. (Uporabljati udarno vrtalno kladivo neposredno z lestve je prepovedano – izdelati je potrebno delovni oder)
- Delavec mora na lestvi z obema nogama stati na istem klinu. Brez varovanja proti padcu v globino (brez privezovanja delavca) je dovoljeno izvajati samo dela na višini do 3 metre.
- Največja dovoljena dolžina prenosnih naslonskih lestev, s katerih se lahko opravlja delo je 8 m, dolžina dvokrakih (A) lestev pa 3 metre

II. Za zagotovitev varnosti pri vzpenjanju na lestev je poleg splošnih zahtev obvezno upoštevati še:

1. Lestev postavite na trdno in ravno površino. Dovoljeno jih je postaviti samo naposredno na tla.
2. Lestev postavite v popolnoma iztegnjen položaj in to preverite.
3. Lestev mora biti čista, torej suha in brez mastnih madežev.
4. Ne vzpenjajte se, če niste obuti v obutev, v kateri vam ne bo drselo.
5. Med delom na lestvi se ogibajte nevarnim podvigom; lestev raje večkrat prestavite.
6. Lestev previdno, s posebno pazljivostjo prestavljajte.
7. Pri uporabi lestev ob prehodih (npr. za vrati) lestev zaščitite pred naletom.
8. Predno se namenite povzpeti na višino višjo od 4. stopnice obvezno zaprosite za pomoč sodelavca/ko, da bo vršil »varovanje« ves čas, ko nahajate na lestvi.

Lestve, ki jih delavci uporabljajo pri delu, morajo ustrezati predpisom in standartom ter biti brezhibne.

Pred uporabo lestve

1. Ali ste zdravstveno sposobni za uporabo lestve? Določene zdravstvene okoliščine, jemanje zdravil, uživanje alkohola ali drog lahko ob uporabi lestve privedejo do ogrožanja varnosti;
2. Pri transportu lestve na strešnem nosilcu ali v tovornjaku morate lestev na primeren način pritrditi/namestiti, saj boste le tako preprečili morebitno škodo;
3. Po dobavi in pred prvo uporabo preverite stanje in pravilno delovanje vseh delov lestve;
4. Pred pričetkom vsakega delovnega dne, ko boste lestev uporabljali, preglejte, ali je lestev poškodovana in če je zagotovljena varna uporaba;
5. Poklicni uporabniki morajo izvajati redne preglede;
6. Prepričajte se, da je lestev primerna za uporabo v konkretni situaciji;
7. Ne uporabljajte poškodovane lestve;
8. Z lestve odstranite vse nečistoče, npr. mokro barvo, umazanijo, olje ali sneg;

Namestitev in postavitve lestve

1. Lestev morate postaviti v pravilnem položaju, npr. prislonske lestve pod pravilnim kotom postavitve (naklonski kot pribl. 1 :4), klini ali stojine morajo biti postavljeni vodoravno, dvokraka lestev pa mora biti odprta do konca;
2. Če so nameščene zaporne priprave, jih morate pred uporabo v celoti fiksirati;
3. Lestev mora stati na ravni, vodoravni in nepremični podlagi;
4. Prislonsko lestev naslonite ob ravno, trdno površino in jo pred uporabo ustrezno zavarujte, npr. s pritrditvijo ali kakšno drugo primerno pripravo za zagotovitev stabilnosti;
5. Lestve nikoli ne predstavljajte v drug položaj od odzgoraj;
6. Med nameščanjem lestve pazite, da z njo ne boste zadeli ob kakšen predmet ali osebo, npr. pešca, vozilo ali vrata. Če je možno, zapahnite vrata (vendar ne zasilne izhode) in okna v delovnem območju;
7. Seznanite se z vsemi tveganji, ki so v delovnem območju prisotna zaradi električne opreme, npr. visokonapetostnih zračnih vodov ali druge izpostavljene električne opreme;
8. Lestev morate postaviti na njene noge in ne na kline oz. stopnice;
9. Lestve ne smete postavljati na spolzke površine (npr. led, sijoče ali zelo umazane trdne površine), razen če z dodatnimi ukrepi preprečite morebitno drsenje lestve oz. poskrbite za zadostno čistost umazanih mest.

Uporaba lestve

1. Pazite, da ne boste prekoračili maksimalno nosilnost lestve;
2. Ne nagibajte se preveč na stran ali naprej; pasna zaponka (popok) uporabnika mora biti vselej med stranicama lestve, z obema nogama pa mora stati na isti stopnici/klinu;
3. Na velikih višinah z lestve nikoli ne sestopite brez dodatnega zavarovanja, npr. pritrditve ali kakšne druge primerne priprave za zagotovitev stabilnosti;
4. Dvokrakih lestev ne uporabljajte za vzpenjanje na druge nivoje;
5. Nikoli ne stojte na zgornjih treh stopnicah/klinih prislonske lestve;
6. Brez ploščadi in držala za roke/kolena nikoli ne stojte na zgornjih dveh stopnicah/klinih dvokrake lestve;
7. Nikoli ne stojte na zgornjih štirih stopnicah/klinih dvokrake lestve z natakajeno raztegljivo lestvijo;
8. Lestve uporabljajte samo za lažja in kratkotrajna dela;
9. Za neizogibna dela pod napetostjo uporabljajte neprevodne lestve;
10. Ob neugodnih vremenskih razmerah, npr. močnem vetru, lestve ne uporabljajte na prostem;
11. Poskrbite, da se na lestvi ne bodo igrali otroci; Če je možno, zapahnite vrata (vendar ne zasilne izhode) in okna v delovnem območju;
12. Po lestvi se vedno vzpenjajte in spuščajte z obrazom obrnjenim proti lestvi;
13. Pri vzpenjanju in spuščanju se trdno držite lestve;
14. Lestve ne uporabljajte kot most;
15. Pri vzpenjanju po lestvi nosite primerno obutev;
16. Preprečite prekomerno stransko obremenitev, npr. pri vrtanju v zidove in beton;
17. Na lestvi se brez rednih prekinitev ne zadržujte predolgo (nevarnost zaradi utrujenosti);
18. Prislonske lestve, s katerimi dostopate do velikih višin, morate raztegniti tako, da segajo vsaj 1 m čez mesto prislona;
19. Po lestvi prenašajte le lahke predmete, ki so preprosti za rokovanje;
20. Izogibajte se delom, zaradi katerih na dvokrakih lestvah prihaja do stranskih obremenitev, npr. stransko vrtanje skozi trdna gradiva (npr. zidove in beton);
21. Pri delu se z eno roko obvezno držite lestve, če to ni možno, pa poskrbite za dodatne varnostne ukrepe.

Popravila, vzdrževanje lahko izvaja le strokovno osebje po navodilih proizvajalca.

1. Preberite navodila.
2. Maksimalna obremenitev.
3. Maksimalno število uporabnikov.
4. Pred uporabo lestev preglejte.
5. Preverite noge lestve.
6. Pravilen kot postavitve.
7. Lestev mora segati vsaj 1m čez mesto prislon.
8. Zavarujte spodnji/zgornji konec lestve
9. Pred uporabo pazite, da bo dvokraka lestev odprta.
10. 11. 12. Pred uporabo pazite da se kraki lestve pravilno zaskočijo.
13. 14. 15. Postavitvena tla morajo biti trdna.
16. 17. Po lestvi se vzpenjajte ali spuščajte z obrazom obrnjenim proti lestvi.
18. 19. Na vsakem pohodnem kraku se lahko nahaja le ena oseba.
20. 21. Stransko sestopanje z lestve je prepovedano.
22. Tla ne smejo biti umazana.
23. Prislonske lestve: nikoli ne stojte na zgornjih treh stopnicah
24. Dvodelna lestev: nikoli ne stojte na zgornjih dveh stopnicah - brez ograje
25. Tridelna prosto stoječa lestev: nikoli ne stojte na zgornjih štirih stopnicah.
26. Z lestve se ne nagibajte preveč na stran.
27. Po lestvi ne nosite velikih in težkih predmetov.
28. Zloženo zglobno lestev ne uporabljajte kot prislonsko lestev.
29. Maksimalna obremenitev za tip 32.
30. Pazite na pravilen prislon zgornjega konca lestve.
31. Med prenašanjem lestve pazite na nevarnost električnih vodov.
32. Lestve ne uporabljajte kot most.
33. Lestve ne uporabljajte kot delovni oder.

